

طریق فضای مجازی و کانال‌های تلگرامی و اینستاگرامی به مردم فروخته می‌شود. جولان قاچاقچیان در بازار لپ‌تاپ آن قدر زیاد شده که حالا کار به واردات غیررسمی لپ‌تاپ‌های دست دوم از عراق و امارات متحده عربی رسیده است.»

در همین حال رئیس اتحادیه فناوران رایانه تهران از رونق واردات غیررسمی لپ‌تاپ‌های دست دوم به کشور خبر داد و به تجارت‌نیوز گفت: «لپ‌تاپ‌های دست دوم از عراق و امارات متحده عربی به‌طور قاچاق وارد کشور می‌شود. این لپ‌تاپ‌ها بیشتر از طریق فضای مجازی و کانال‌های تلگرامی و اینستاگرامی به مردم فروخته می‌شود.»

محمدرضا فرجی تهرانی به علت واردات غیررسمی این لپ‌تاپ‌ها اشاره کرد و افزود: «به‌رحال علت گستردگی قاچاق لپ‌تاپ‌ها به افزایش قیمت دلار و سخت شدن ثبت سفارش این کالاها ارتباط دارد.» او اظهار کرد: «در گذشته لوازم خانگی دست دوم بانه‌ای به مردم فروخته می‌شد، فروش یخچال‌های دست دوم به شرط سالم بودن اقدام راحتی است؛ این درحالی است که خرید لپ‌تاپ‌های دست دوم ریسک بالایی دارد. به‌عنوان مثال قاچاقچیان با تضمین سلامت این لپ‌تاپ‌ها ممکن است که بتوانند این کالا را به مردم بفروشند، اما بعد از یک روز این لپ‌تاپ‌ها با چالش‌های مختلفی روبه‌رو می‌شوند و ممکن است بعد از مدتی بسوزند.»

از واحدهای صنفی دارای پروانه لپ‌تاپ بخرد

رئیس اتحادیه فناوران رایانه به مردم هشدار داد و گفت: «توصیه ما به مردم این است که چنانچه قصد خرید لپ‌تاپ‌های دست دوم را دارند، از واحدهای صنفی یا فروشگاه‌های دارای پروانه خریدکنند، چراکه اعضای صنف فناوران رایانه دفترچه فروش لپ‌تاپ‌های دست دوم را دارند و فروش لپ‌تاپ‌های دست دوم تجاری با دست دوم داخلی کاملاً متفاوت است.»

او در ادامه تصریح کرد: «لپ‌تاپ‌های دست دوم خارجی کیفیت مطلوب را ندارند. واحدهای صنفی دارای پروانه با هماهنگی پلیس آگاهی ناجا مجوز دفترچه‌های فروش کالاها دست دوم را دارند. بنابراین چنانچه برخی افراد بخواهند لپ‌تاپ خود را بفروشند، واحدهای صنفی با اخذ کپی کارت ملی و آدرس منزل و پیوست آنها به کالاهای مورد نظر مجوز فروش این کالاها را دارند که مبادا این کالای فروخته شده دزدی نباشد.»

ارتقا به جای خرید

مردم ارتقای سیستم کامپیوترشان را به خرید کالای جدید ترجیح می‌دهند. یکی از فروشندگان کامپیوتر که بخشی برای تعمیرات دارد، می‌گوید: «مشتری با لپ‌تاپ سه میلیونی که مدل پایینی دارد، آمده که لپ‌تاپ بهتری بردارد. لپ‌تاپ او core i۳ بود و به لپ‌تاپ با مشخصات سی‌پی‌یو core i۵ احتیاج داشت. این مشتری برای لپ‌تاپ مورد نظر باید بالای هفت میلیون هزینه کند، در صورتی که می‌تواند با دومیلیون دستگاه خودش را ارتقا دهد. در بخش کامپیوترهای رومیزی یا خانگی که دیگر ارتقا راحت‌تر است و خیلی کم پیش می‌آید که کسی کامپیوتر نو بخرد. از مشتری‌های من ۷۰ درصد خواهان ارتقای سیستم هستند تا خرید، مگر کسی لپ‌تاپ یا کامپیوتر نداشته و قصد خرید داشته باشد.»

فروشنده دیگری می‌گوید: «با دو تا سه میلیون می‌توان سیستم سی‌پی‌یو و حافظه سیستم را ارتقا داد، در صورتی که الان برای یک لپ‌تاپ با پایین‌ترین مشخصات باید پنج تا شش میلیون تومان هزینه کرد.» او می‌گوید که قیمت یک مانیتور از ابتدای سال در سه مرحله: از سه میلیون و ۵۰۰ هزار تومان به چهار میلیون و بعد پنج میلیون و ۷۰۰ هزار تومان رسیده است؛ مانیتور دستگاهی نیست که بتوان آن را ارتقا داد، اما روند قیمتی اجناس به گونه‌ای است که اگر کسی امروز خرید نکند و فردا برای خرید بیاید، ضرر کرده است. هم قدرت خرید مردم به شدت افت کرده است و هم قیمت‌ها هفتگی بالا می‌رود. در چنین شرایطی مردم ترجیح می‌دهند وسیله کامپیوتری خود را ارتقا دهند تا اینکه جنس جدید بخرند، چراکه برای مثال یکی از مدل‌های لپ‌تاپ لنوو که سه سال پیش پنج میلیون قیمت داشت، الان به بالای ۱۵ میلیون رسیده است.» فروشندگان مرکز خرید رضا می‌گویند که جنس قاچاق در بازار بسیار کم است و هیچ کمبودی هم برای پاسخ به تقاضای بازار نیست، اما خریدی صورت نمی‌گیرد. یکی از این فروشندگان می‌گوید: «هیچ کمبودی در بازار نیست، هر مدل تبلت و لپ‌تاپ و هر تجهیزاتی که بخواهید من دارم، منتها مردم پول ندارند. قیمت‌ها غیرمنطقی بالا رفته است و جز کسانی که چاره‌ای جز خرید ندارند یا توان و قدرت خرید کالا را دارند، فروشی صورت نمی‌گیرد.»

همکاری نکردن مشترک دولت و اصناف

محمدرضا فرجی، رئیس اتحادیه فناوران رایانه درباره شرایط بازار لوازم کامپیوتری می‌گوید: «از ابتدای سال در انواع تجهیزات کامپیوتری به‌طور متوسط بین ۱۵ تا ۲۰ درصد افزایش قیمت شاهد بودیم که بخشی از آن به گرانی ارز برمی‌گردد و دلیل اصلی همکاری نکردن ارگان‌های دولتی با فعالان است.»

به گفته او بزرگ‌ترین معضلی که اعضای اتحادیه با آن روبه‌رو هستند، روند ثبت سفارش است. فرجی می‌گوید: «معمولاً روند ثبت سفارش و ترخیص کالا بیشتر از یک ماه طول نمی‌کشد، اما در حال حاضر تا سه ماه هم طول می‌کشد، نگامند بانک مرکزی اسناد برخی از همکاران ما را حتی از سال قبل تأیید نکرده و اجناس ایشان همچنان در انبار گمرک است. این همکاری نکردن با فعالان باعث کمبود شده و بخشی از گرانی لپ‌تاپ و تبلت مربوط به همین موضوع است. دولت از طرفی اجازه ترخیص کالا و توزیع آن را در بازار نمی‌دهد و وقتی هم که گران می‌شود، می‌گویند چرا گران شده؟ این درحالی است که امسال تقاضای لپ‌تاپ و تبلت بیش از ۵۰ درصد افزایش داشته و بازار هنوز نتوانسته است این تقاضا را پاسخ دهد.»

رئیس اتحادیه فناوران رایانه با اشاره به این موضوع که سازمان صمت وقتی نسبت به گرانی اجناس اعتراض دارد، اول باید به سازوکار خودش مشرف باشد و مشکل را از آنجا حل کند، می‌گوید: «وقتی جنس تاجر و واردکننده در گمرک می‌ماند و انواع هزینه‌ها به هزینه‌ای که حساب کرده بود، اضافه می‌شود، چه کسی باید پاسخگوی این افزایش هزینه باشد؟ اگر پیش از اردیبهشت از من دلیل گرانی را می‌پرسیدید، بسته شدن مرزها به سبب شیوع کرونا را به‌عنوان دلیل نام می‌بردم، ولی در حال حاضر جنس به وفور در گمرکات وجود دارد، ولی با کارشناسی‌های ارگان‌های مربوطه باعث کمبود و گرانی در بازار شده‌اند. متأسفانه افرادی که در صدر جلسات برای بازار تصمیم می‌گیرند، متوجه شرایط اصناف و کسبه نیستند، گرچه اگر با ما مشورت می‌کردند ما می‌توانستیم حتی برای حل مشکلات راه‌حل ارائه کنیم.»

فرجی می‌گوید: «متأسفانه با گران شدن کالاهای کامپیوتری و همان‌گونه که گفتم همکاری نکردن دولت، جنس قاچاق بازار شهرهای مرزی را از دست همکاران ما درآورده است. بسیاری از همکاران نسبت به از دست رفتن بازار شهرهای مرزی هشدار دادند و از این شهرها دیگر درخواستی به تهران برای تقاضای بار ارسال نمی‌شود. حال فرض کنید در زمانی که اجناسی مثل لپ‌تاپ و تبلت این قدر گران است، پای این قاچاقچیان به تهران هم برسد، بازار مرکز ایران را هم از دست می‌دهیم. خوشبختانه ستاد مبارزه با قاچاق کالا داریم، اما ای کاش به ستاد

پیشگیری قاچاق کالا تغییر نام می‌داد.» □

دسترسی آسان به کالای قاچاق عراقی و اماراتی در فضای مجازی

روش جدید دلالتی در بازار بالپ‌تاپ ارزان

در آخر به دست مصرف‌کننده نهایی می‌رسد. در اینجا کسی که کالا را در حد وسیع وارد می‌کند، به فروشگاه و مصرف‌کننده نهایی می‌فروشد. مشخص است. تنها یک مشکل این روزها در جهت شناسایی مسیر قاچاق تا دست مصرف‌کننده وجود دارد و آن هم فضای مجازی است. شما این روزها موج جدید فروش لپ‌تاپ‌ها و تبلت‌های عراقی و اماراتی را از طریق کانال‌های تلگرامی و اینستاگرامی می‌توانید پیگیری کنید.

جنس قاچاق یا چینی ارزان موجود است

لپ‌تاپ بعد از گواهی تلفن همراه یکی از اولویت‌های ستاد مبارزه با قاچاق کالا است. اما به چه دلیل بازار قاچاق این کالا گسترش پیدا کرده است؟ در سال‌های گذشته کارشناسان اعتقاد داشتند که برای کاهش قاچاق کالا باید تعرفه واردات آن را کاهش داد. یک واردکننده برای واردات لپ‌تاپ غیر از هزینه عوارض باید پول مالیات، استاندارد، بازرسی و هزینه‌های نانوشته دیگری را هم بپردازد. برای همین هر سال با افزایش نرخ تعرفه، بازار خرید و فروش لپ‌تاپ هم واکنش منفی نشان می‌دهد. نوسان ارز به‌خودی‌خود در سال‌های گذشته به اندازه کافی بازار را آماده افزایش قیمت کرده است، برای همین با مداخله‌کردن شرایط دیگری برای افزایش قیمت با واکنش شدیدتری همراه خواهد بود.

در چند سال اخیر با توجه به افزایش تعرفه گمرکی کالاهای فناوری و رایانه‌ای، قاچاق این محصولات بیشتر شده است. این روزها خریداران لپ‌تاپ و تبلت که بیشتر دانش‌آموز و دانشجو هستند، به انتظار رسیدن کالای قاچاق‌اند تا با کم شدن هزینه‌های گمرکی، انبارداری و ساکن بودن سرمایه هزینه کمتری برای خرید این ابزارهای آموزشی پرداخت کنند

کرونا باعث شد کلاس‌های آموزشی به‌صورت مجازی برگزار شود و همین موضوع تقاضای تبلت و لپ‌تاپ را افزایش داده است. تقاضای تبلت و لپ‌تاپ بیشتر شده است، اما مردم پول ندارند و به قیمت‌کردن بسنده می‌کنند. قیمت یکی از تبلت‌های سامسونگ از ابتدای سال سه بار تغییر کرد و از دومیلیون تومان رسید به پنج میلیون، یعنی بیشتر از دو برابر شد. ترم تحصیلی قبل که عملاً دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی تعطیل بودند. کسانی که برای ترم پیش‌رو برنامه‌ریزی کرده بودند تبلت یا لپ‌تاپ بخرند، با دو برابر شدن قیمت‌ها مواجه شدند و کسی که توان افزایش بودجه‌اش را نداشته باشد، از خرید منصرف می‌شود.

وقتی مردم همه کارهایشان را با گوشی انجام می‌دهند، بازار کامپیوتر هم کساد می‌شود. قیمت بالای اجناس باعث شده ذائقه و سلیقه خرید مردم تغییر کند. الان مردم یادنیال جنس قاچاق هستند یا جنس چینی، آن هم جنس ارزان چینی. تقاضا بالا رفته، اما فروش نسبت به تقاضا بسیار پایین است. خیلی‌ها با موبایل نیازشان را برطرف می‌کنند و اصلاً تبلت هم نمی‌خرند.

واردات لپ‌تاپ دست دوم از عراق و امارات

روز گذشته رئیس اتحادیه فناوران رایانه تهران از رونق واردات غیررسمی لپ‌تاپ‌های دست دوم به کشور خبر داد و گفت: «لپ‌تاپ‌های دست دوم از عراق و امارات متحده عربی به‌طور قاچاق وارد کشور می‌شود. این لپ‌تاپ‌ها بیشتر از

شهروند تصور فرآیند قاچاق غیررسمی بین ایران و عراق خیلی غیرقابل پیش‌بینی نیست. از نقطه‌ای که اصطلاحاً انبار نام دارد، آغاز می‌شود. تاجران در هر دو کشور بر سر نوع کالایی که باید از مرز خارج شود، با یکدیگر توافق می‌کنند و پس از توافق بر سر مقدار و قیمت آن، کالا به گروه قاچاقچیان سپرده می‌شود. تاجرهای بعد از توافق با هم‌تایان خود در آن سوی مرز سرانجام گروه قاچاقچیان می‌روند. هر دسته از قاچاقچیان یک سرکرده یا رئیس دارند که این فرد معمولاً مسئولیت چانه‌زنی با تاجران را برعهده دارد. البته برخی از افراد هم هستند که برای خود کار می‌کنند، آنها معمولاً در یک سوی مرز کالایی را می‌خرند و در آن سوی مرز به قیمت بالاتری می‌فروشند. پارچه، سیگار، گوشت و لپ‌تاپ از داخل عراق به ایران منتقل می‌شود و در مقابل از ایران دارو، آجیل، انجیر، میوه‌های خشک‌شده و صنایع دستی به عراق برده می‌شود. اینچنین است که کاستی‌های بازار برطرف و گاه اجناسی ارزان‌تر به دست مردم می‌رسد. در طول مرز عراق و ایران، مشهورترین گذرگاه‌های قاچاق در خاورمیانه قرار دارند، کوه‌های این منطقه را فقط اهالی آن می‌شناسند و حاضر نیستند بر فعالیت‌شان نام قاچاق بگذارند و ترجیح می‌دهند آن را مبادله تجاری با برادران خود در آن سوی مرز توصیف کنند.

مردم در انتظار کالای قاچاق

در چند سال اخیر با توجه به افزایش تعرفه گمرکی کالاهای فناوری و رایانه‌ای، قاچاق این محصولات بیشتر شده است. این روزها خریداران لپ‌تاپ و تبلت که بیشتر دانش‌آموز و دانشجو هستند، به انتظار رسیدن کالای قاچاق‌اند تا با کم شدن هزینه‌های گمرکی، انبارداری و ساکن بودن سرمایه هزینه کمتری برای خرید این ابزارهای آموزشی پرداخت کنند. در حوزه واردات ادوات و وسایل الکترونیکی به‌خصوص قطعات کامپیوتری مسائل مختلفی دخیل هستند که واردات این وسایل را به صورت غیرقانونی برای قاچاقچیان و سوسه‌انگیز می‌کند. کوچک و قابل حمل بودن این محصولات یا تولیدات از طرفی و ارزش مالی آنها از سوی دیگر باعث شده واردکننده در حجم کوچکی از واردات سود بالایی ببرد و از آنجا که این محصولات مصرفی است و با گذشت زمان تجهیزات قدیمی کنار می‌رود و جای خود را به محصولات و تولیدات جدید و مدرن می‌دهد، بنابراین بازار رو به رشد و پررونقی دارد و واردکننده باید محصول خود را به سرعت وارد بازار کند تا با تکنولوژی روز و قبل از قدیمی شدن محصول آن را به فروش برساند.

یکی از دلایلی که واردات این نوع محصولات از طریق کانال‌های غیررسمی بیشتر شده، مدت زمان طولانی است که باید صرف ورود کالا از طرق رسمی شود و عملاً واردکننده واقعی مدت زمان پیش‌بینی‌شده فروش و بازار محصول را از دست داده است، بنابراین رو به قاچاق این محصولات می‌آورد. استفاده از محصولات به‌صورت قانونی وارد کشور می‌شوند، مزایای خود را دارد، مانند گارانتی و خدمات پس از فروش که خریدار باید هنگام خرید به این نکات نیز توجه کند.

در ۱۰ یا ۱۵ سال اخیر کالاهای قاچاق زیادی وارد کشور شده است که اگر با فعالان بازار صحبت کنید، متوجه می‌شوید چه کسانی این کالاها را وارد می‌کنند و آنها از چه مبادی وارد می‌شوند. آنها اغلب افرادی هستند که یک سال گوشی‌های موبایل وارد می‌کنند و سال دیگر تبلت عراقی و لپ‌تاپ اماراتی. این افراد در بازار مشخص و شناخته‌شده هستند. پروسه ورود کالا به کشور ساده است و چندین مرحله دارد. «کالا با هوایما یا کشتی وارد مرز کشور و گمرک شده، به انبار منتقل می‌شود و بعد از انجام مراحل کار ترخیص و شناسایی بازار کالای مورد نظر به فروشگاه می‌رود و